

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 5S/10/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0825100117
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Denisa Rybárová Slivová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0825100117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Denisy Rybárovej Slivovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Kataríny Petrň Vinczeovej a JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej, v právnej veci žalobkyne: mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom XXX XX C. XXX, zastúpená zákonnou zástupkyňou: D. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom XXX XX C. XXX, matka maloletej, právne zastúpená: JUDr. Ing. Mikuláš Práznovszky, CSc., advokát, so sídlom Bočná 26, 940 02 Nové Zámky, proti žalovanej: Obec Nitrianske Pravno, so sídlom obecného úradu Nám. SNP 1/1, 972 13 Nitrianske Pravno, právne zastúpená: JUDr. Ján Lacko, advokát, so sídlom Bojnická cesta 28/5, 972 17 Kanianka, za účasti ďalšieho účastníka konania: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom F. G. XXX/XX, XXX XX D., otec maloletej, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. OCUNP12/2025/108 zo dňa 09.01.2025, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalobkyni, žalovanému a ďalšiemu účastníkovi konania právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Priebeh administratívneho konania

1. Riaditeľka Spojenej školy – Základná škola s materskou školou – Grundschule mit Kindergarten, ako prvostupňový orgán vecne príslušný na rozhodovanie podľa § 5 ods. 3 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“) v nadväznosti na § 31 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“), rozhodnutím č. ZŠ 03-03/2024/9 zo dňa 15.11.2024 rozhodla o neprijatí žalobkyne prestupom na základné školské vzdelávanie v základnej škole.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že matka žalobkyne dňa 13.11.2024 doručila orgánu verejnej správy nižšieho stupňa žiadosť o prijatie žiaka prestupom. Prvostupňový orgán verejnej správy na základe žiadosti matky zisťoval názor druhého rodiča, t.j. otca maloletého dieťaťa, ktorý neudelil súhlas s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu, naopak otec dieťaťa vyjadril výslovný nesúhlas s tým, aby maloleté dieťa prestúpilo na inú školu. Prvostupňový orgán uviedol, že ak dôjde medzi rodičmi k nezhode o tom, čo je skutočný záujem maloletého dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. V danom prípade, keďže nedošlo k dohode rodičov o tejto podstatnej skutočnosti, môže jeden z rodičov iniciovať súdne konanie, v ktorom bude žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu súdom.

2. Proti rozhodnutiu riaditeľky základnej školy podala zákonná zástupkyňa žalobkyne dňa 25.11.2024 odvolanie. S poukazom na ustanovenia § 46 a § 47 ods. 2 prvej vety zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „Správny poriadok“) namietala, že z výroku rozhodnutia musí byť zrejmé, podľa akej právnej normy sa rozhodlo. Preto súčasťou výroku musia byť aj ustanovenia právneho predpisu, o ktoré sa rozhodnutie opiera. Výrok napadnutého rozhodnutia teda podľa zákonnej zástupkyne žalobkyne neobsahuje ani jedno ustanovenie hmotnoprávneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. Iba z odôvodnenia vyplýva, že sa opiera o ustanovenie § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). Orgán verejnej správy nižšieho stupňa opiera podľa zákonnej zástupkyne žalobkyne rozhodnutie iba o výslovný nesúhlas s tým, aby maloleté dieťa prestúpilo na inú školu bez toho, aby sa zistil názor žiačky, čo je v rozpore so zásadou materiálnej pravdy. Keby tak bol býval orgán verejnej správy nižšieho stupňa urobil, zistil by, že žiačka (žalobkyňa) v mieste svojho trvalého bydliska je v poriadku a k otcovi ísť nechce, u matky sa cíti lepšie ako u otca, otec doma pije s kamarátmi a s bratmi, že počas obdobia, keď bola u otca a matka volala, otec žalobkyne jej nedovolil zdvihnúť telefón alebo jej povedal, že má povedať, že nechce ísť s mamou, ako aj to, že chce zostať u matky, pričom u otca tri roky plače, žalobkyňa bola násilne oddelená od mamy, žila v klamstve, v myšlienke, že je sama na všetko, musela hovoriť veci, ktoré ju boleli a ďalšie skutočnosti svedčiacie o tom, že najlepší záujem žalobkyne je ostať u matky a nenavštevovať základnú školu v Kanianke, ktorá sa nachádza v nežiaducej pôsobnosti otca žalobkyne. Žalobkyňa je vo veku 12 rokov a vzhľadom na jej rozumovú a emocionálnu vyspelosť je schopná posúdiť dosah svojich prezentovaných postojov a rozhodnutí. V odôvodnení rozhodnutia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa nie je podľa zákonnej zástupkyne žalobkyne uvedené, z akých dôvodov otec nesúhlasí s prestupom žalobkyne na inú základnú školu. Odôvodnenie obsahuje iba holé konštatovanie o nesúhlase otca bez uvedenia podstatných skutočností a je nepreskúmateľné a pre nedostatok dôvodov nezákonné. Orgán verejnej správy nižšieho stupňa pred rozhodnutím neposkytol zákonnej zástupkyne žalobkyne možnosť sa vyjadriť k názoru otca a teda rozhodol na základe svojvoľného – arbitrárneho názoru otca. Pokiaľ ide o nezhodu rodičov je potrebné podľa § 35 zákona o rodine odpovedať na dve otázky: (1) či voľba medzi Základnou školou Kanianka a Spojenou školou Nitrianske Pravno je podstatnou vecou a (2) čo je predmetom rozhodovania súdu na návrh jedného z rodičov. Zákon o rodine a ani iný všeobecne záväzný právny predpis nedefinuje obsah pojmu „príprava na budúce povolanie“, preto zo zákona nie je zrejmé, či pod prípravou na budúce povolanie sa rozumie aj škola, v ktorej žiak plní povinnú školskú dochádzku. Rovnako z rozhodnutia nie je zrejmé ani to, čo sú podstatné veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o príprave na budúce povolanie. Zákonná zástupkyňa žalobkyne následne poukázala na ustanovenie § 144 ods. 5 školského zákona priznávajúce zákonnému zástupcovi právo vybrať pre svoje dieťa školu. Ak by aj bolo pravdou, že voľba medzi Základnou školou Kanianka a Spojenou školou Nitrianske Pravno je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností, škola nemá právo rozhodovať o tom, či žiadosť podala zákonná zástupkyňa žalobkyne oprávnené alebo nie. Škola preto bola oprávnená a zároveň aj povinná rozhodnúť o žiadosti zákonnej zástupkyne žalobkyne o povolenie prestupu výhradne z dôvodu najlepšieho záujmu (dieťaťa) bez ohľadu na súhlas otca s prestupom. Pri vyhovení žiadosti o povolenie prestupu by otec mal možnosť vyjadriť nesúhlas až následne v konaní na súde na základe jeho návrhu a nie v správnom konaní o prijatí žiačky prestupom. Ustanovenie § 35 zákona o rodine demonštratívne vymenúva podstatné veci, v ktorých rozhoduje súd, ak sa o nich rodičia nedohodnú, avšak toto ustanovenie nekonkretizuje o čom má súd rozhodnúť, čiže čoho sa rodič môže na súde domáhať, teda nie je zrejmý ako má znieť žalobný návrh. Orgán verejnej správy nižšieho stupňa v napadnutom rozhodnutí podľa zákonnej zástupkyne žalobkyne neuvádza, na základe akého všeobecne záväzného právneho predpisu a akou úvahou dospel k záveru, že jeden z rodičov môže iniciovať súdne konanie o nahradenie vôle druhého rodiča. Podľa súdnej praxe súd pri nezhode rodičov o otázke súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností rozhoduje o tom, čo je v záujme maloletého dieťaťa a nie o nahradení vôle druhého rodiča (uznesenie Okresného súdu Galanta sp. zn. 32P/162/2024 zo dňa 10.10.2024). Medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri hľadaní tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 379/2010). Orgán verejnej správy preto nemohol rozhodnúť na základe súhlasu alebo nesúhlasu druhého rodiča, v tomto prípade otca bez prihliadnutia na najlepší záujem žalobkyne. Orgán verejnej správy podľa zákonnej zástupkyne žalobkyne bol povinný rozhodnúť o prijatí žalobkyne ako žiačky prestupom výhradne na základe zistenia jej najlepšieho záujmu. V prípade, že orgán verejnej správy nižšieho stupňa by prestup žalobkyne ako žiačky povolil a otec by s rozhodnutím nesúhlasil mal by možnosť podať návrh na súd, aby o najlepšom záujme maloletej žiačky rozhodol

súd. Pri zamietnutí žiadosti zákonnej zástupkyne žalobkyne by bola daná možnosť podať návrh na súd zákonnej zástupkyne žalobkyne.

3. Žalovaná o odvolaní zákonnej zástupkyne žalobkyne rozhodla rozhodnutím č. OCUNP12/2025/108 zo dňa 09.01.2025, tak že rozhodnutie riaditeľky základnej školy o neprijatí žalobkyne prestupom na základné vzdelávanie potvrdila. V odôvodnení žalovaná uviedla, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, dôvodov odvolania a spisového materiálu súvisiaceho s rozhodnutím orgánu verejnej správy nižšieho stupňa a porovnaní so všeobecne záväznými právnymi predpismi zistila, že orgán verejnej správy nižšieho stupňa na základe žiadosti matky zisťoval názor druhého rodiča, t.j. otca maloletého dieťaťa, ktorý súhlas s prestupom žalobkyne na inú školu neudelil, naopak vyslovil výslovný nesúhlas s tým, aby žalobkyňa prestúpila na inú školu. Následne žalovaná poukázala na ustanovenie § 35 zákona o rodine, teda ak dôjde medzi rodičmi maloletého dieťaťa k nezhode o tom, čo je skutočný záujem maloletého dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Keďže nedošlo k dohode rodičov o tejto podstatnej skutočnosti, môže jeden z rodičov iniciovať súdne konanie, v ktorom bude žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu súdom. Na záver žalovaná ako odvolací orgán uviedla, že pri rozhodovaní vychádzala len z podkladov predložených orgánom verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré boli k dispozícii aj ostatným účastníkom, nevykonala ďalšie dokazovanie a vychádzala len zo spisového materiálu doručeného orgánom verejnej správy nižšieho stupňa, preto nebola v odvolacom konaní povinná aplikovať ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

Konanie pred správnym súdom

4. Včas podanou všeobecnou správnou žalobou zo dňa 10.02.2025 sa žalobkyňa prostredníctvom zákonnej zástupkyne domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia napadnutého ako aj jemu predchádzajúceho rozhodnutia. Zároveň si uplatnila aj nárok na náhradu trov konania. Žalobkyňa prostredníctvom zákonnej zástupkyne na prvom mieste v žalobe poukázala na rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 9P/36/2015-23 zo dňa 06.10.2015 o zverení dcéry zákonnej zástupkyne žalobkyne H. B. a žalobkyne (A. B.) do osobnej starostlivosti zákonnej zástupkyne žalobkyne a súd styk rodičov s maloletými deťmi neupravil. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 8P/52/2021-65 zo dňa 05.01.2022 o nariadení neodkladného opatrenia v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/19/2022-505 zo dňa 11.04.2022 uložil zákonnej zástupkyne žalobkyne povinnosť odovzdať maloleté deti H. a A. B. dočasne do osobnej starostlivosti otca (v tomto správnom súdnom konaní v postavení ďalšieho účastníka konania) a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 8P/52/2021 o zverenie maloletých detí H. a A. do osobnej starostlivosti otca. Od 01.09.2021 do vykonania neodkladného opatrenia dňa 10.01.2022 maloleté deti boli žiačkami Rodinnej školy – Súkromnej základnej školy so sídlom Lazovná 6, Banská Bystrica a Súkromnej základnej školy, Kaštieľ 1, Bernolákovo. Po vykonaní neodkladného opatrenia dňa 10.01.2022 maloleté deti od 01.02.2022 prestúpili do Základnej školy Kanianka podľa § 31 ods. 1 školského zákona. Žalobkyňa prostredníctvom zákonnej zástupkyne poukázala na to, že riaditeľka školy rozhodla o prijatí maloletých detí bez súhlasu zákonnej zástupkyne žalobkyne a bez toho aby so zákonnou zástupkyňou žalobkyne konala ako s účastníkom konania. Zákonnej zástupkyne žalobkyne nebolo zaslané ani rozhodnutie o prijatí maloletých detí podľa § 51 školského zákona. Žalobkyňa býva na základe jej vlastného slobodného rozhodnutia u matky a k otcovi sa už vrátiť nechce. Z uvedeného dôvodu zákonná zástupkyňa žalobkyne žalobkyňu po predchádzajúcom neúspešnom pokuse o prihlásenie žalobkyne do základnej školy osobnou návštevou riaditeľky školy listom zo dňa 12.11.2024 písomne požiadala riaditeľku základnej školy o prijatie žalobkyne do 6. ročníka prestupom. Dňa 32.11.2024 (pozn. správneho súdu: správne podľa administratívneho spisu dňa 21.11.2024) bolo zákonnej zástupkyne žalobkyne doručené rozhodnutie riaditeľky Spojenej školy č. ZŠ 03-03/2024/9 zo dňa 15.11.2024, ktorým rozhodla o neprijatí žalobkyne prestupom na základné vzdelávanie z dôvodov: (1) spojená škola na základe žiadosti matky zisťovala názor druhého rodiča t.j. otca maloletého dieťaťa, pričom tento neudelil súhlas s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu, naopak otec dieťaťa vyjadril výslovný nesúhlas s tým, aby maloleté dieťa prestúpilo na inú školu a (2) ak dôjde medzi rodičmi k nezhode o tom, čo je skutočný záujem maloletého dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. V danom prípade, nakoľko nedošlo k dohode rodičov o tejto podstatnej skutočnosti, môže jeden z rodičov iniciovať súdne konanie, v ktorom bude žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu súdom. Zákonná zástupkyňa žalobkyne

dňa 25.11.2025 podala odvolanie proti rozhodnutiu riaditeľky základnej školy z uvedených dôvodov: a) v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je uvedené, z akých dôvodov otec nesúhlasí s tým, aby maloleté dieťa prestúpilo na inú školu. Odôvodnenie obsahuje iba holé konštatovanie o nesúhlase otca bez uvedenia podstatných skutočností, ktoré ho k tomu viedli. Rozhodnutie správneho orgánu je v tejto časti nepreskúmateľné a preto pre nedostatok dôvodov nezákonné. b) Neskôr po tom, čo bola zákonnej zástupkyňe žalobkyne dňa 29.11.2024 doručená žiadaná kópia celého administratívneho spisu Základnej školy, zákonná zástupkyňa žalobkyne zistila, že v spise sa žiadne vyjadrenie otca žalobkyne nenachádza. c) Správny orgán v napadnutom rozhodnutí neuvádza, na základe akého všeobecne záväzného právneho predpisu a akou úvahou dospel k záveru, že jeden z rodičov môže iniciovať práve súdne konanie o nahradenie vôle druhého rodiča. Zákonná zástupkyňa žalobkyne následne v odvolaní poukázala na súdnu prax, konkrétne na uznesenie Okresného súdu Galanta sp. zn. 32P/162/2024 zo dňa 10.10.2024 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 379/2010. Dňa 22.01.2025 bolo zákonnej zástupkyňe žalobkyne doručené rozhodnutie napadnuté touto správnu žalobou, o potvrdení rozhodnutia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa o neprijatí žalobkyne prestupom na základné vzdelávanie v základnej škole.

Následne žalobkyňa poukázala na ustanovenia čl. 42 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 28 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa vyhláseného oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 104/1991 Zb. a na čl. 14 ods. 1 Charty základných práv a slobôd Európskej únie, majúc za to, že maloletá dcéra bola napadnutým rozhodnutím ukrátená na jej práve na vzdelanie. Žalobkyňa prostredníctvom zákonnej zástupkyne v žalobe následne poukázala na to, že prostredníctvom právneho zástupcu dňa 09.12.2024 podala trestné oznámenie a následne dňa 13.01.2025 bolo právnenmu zástupcovi žalobkyne doručené upovedomenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Prievidza, podľa ktorého uvedené trestné oznámenie bolo podľa § 198 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok odovzdané z dôvodu miestnej a vecnej príslušnosti na ďalšie konanie Odboru kriminálnej polície Prievidza, Okresného riaditeľstva PZ Prievidza. Žalobkyňa navrhla, aby Správny súd v Banskej Bystrici napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. e), f) a g) a ods. 3 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobkyne náhrada trov konania v lehote troch dní.

5. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 05.06.2025 prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že zákonná zástupkyňa žalobkyne písomnou žiadosťou zo dňa 12.11.2024 požiadala spojenú školu o prijatie žalobkyne na základné vzdelávanie prestupom do

6. ročníka zo Základnej školy Kanianka, ktoré odvodnila tým, že žalobkyňa bola matkou prihlásená ku dňu 11.11.2024 k trvalému pobytu v obci Tužina z doterajšieho trvalého pobytu u otca žalobkyne a to od 01.02.2022. K žiadosti priložila kópiu potvrdenia o trvalom pobyte zo dňa 11.11.2024. Matka žalobkyne zmenu trvalého pobytu svojej dcéry vykonala účelovo a protiprávne, majúc vedomosť o tom, že maloletá je právoplatným súdnym rozhodnutím Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8P/52/2021 zo dňa 05.01.2022 zverená do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju mal na svojej adrese prihlásenú k trvalému pobytu. Okamžite, ako sa otec žalobkyne, dozvedel o účelovej zmene trvalého pobytu zo strany matky žalobkyne, zrušil toto prihlásenie k trvalému pobytu žalobkyne a opätovne dňa 15.11.2024 prihlásil žalobkyňu k trvalému pobytu v obci D.. Vzhľadom na to, že na žiadosti matky žalobkyne zo dňa 12.11.2024 o prijatie žiaka prestupom absentoval podpis otca žalobkyne, riaditeľka základnej školy telefonicky kontaktovala otca žalobkyne, ktorému bola žalobkyňa zverená do výchovy a opatery právoplatným súdnym rozhodnutím a zisťovala, či otec žalobkyne súhlasí s prestupom žalobkyne na základné vzdelávanie do Nitrianskeho Pravna. Otec žalobkyne sa jednoznačne vyjadril, že s prestupom žalobkyne nesúhlasí s tým, že následne písomne listom doručeným Spojenej škole v Nitrianskom Pravne dňa 20.11.2024 oznámil, že nesúhlasí s prestupom žalobkyne na túto školu, keďže už tretím rokom navštevuje Základnú školu v Kanianke. Na základe uvedených skutočností, ako aj na základe znalosti rodinných pomerov žalobkyne orgán verejnej správy nižšieho stupňa rozhodol o neprijatí žalobkyne na základné vzdelávanie prestupom na Spojenú školu v Nitrianskom Pravne, keďže neboli splnené zákonné podmienky podľa školského zákona, t.j. žiadosť o prestup žalobkyne ako maloletej žiačky na základné vzdelávanie nebola podpísaná oboma rodičmi a žiadateľka, matka žalobkyne, nepreukázala správnenmu orgánu existenciu niektorej z výnimiek upravených v ustanovení § 144 ods. 2 písm. a) až c) školského zákona, v prípade ktorých sa nevyžaduje súhlas a podpis žiadosti druhého z rodičov. Na základe podaného odvolania zákonnou zástupkyňou žalobkyne proti rozhodnutiu o neprijatí žalobkyne na základné vzdelávanie prestupom žalovaná ako odvolací orgán preskúmala uvedené rozhodnutie a po

zistení, že neboli splnené podmienky stanovené školským zákonom na prijatie žalobkyne prestupom na základné školské vzdelávanie v I. J. K. L. M., zistil, že toto rozhodnutie bolo vydané zákonne. Žalovaná poukázala na to, že vyšetrovatelka Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi uznesením sp. zn. ČVS: ORP-26/1-VYS-PD-2025 zo dňa 12.03.2025 podľa ustanovenia § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku trestné oznámenie odmietla, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Na základe vyššie uvedeného žalovaná navrhuje, aby Správny súd v Banskej Bystrici podanú žalobu podľa ustanovenia § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

6. Žalobkyňa v replike zo dňa 28.08.2025 uviedla, že nie je pravdou, že o prijatie žalobkyne na základné vzdelávanie prestupom do 6. ročníka zo Základnej školy Kanianka požiadala zákonná zástupkyňa žalobkyne z dôvodu prihlásenia žalobkyne k trvalému pobytu v obci Tužina ku dňu 01.11.2025. Podľa žiadosti o prijatie žalobkyne zo dňa 12.11.2024 bola žalobkyňa prihlásená zákonnou zástupkyňou z dôvodu, že od 01.11.2024 trvalo žalobkyňa byva v C., o čom zákonná zástupkyňa žalobkyne priložila k žiadosti ako dôkaz kópiu potvrdenia obce Tužina o trvalom pobyte zo dňa 11.11.2024. Z potvrdenia o trvalom pobyte vyplýva, že zákonná zástupkyňa žalobkyňu ako svoju dcéru prihlásila na trvalý pobyt v obci C. od 11.11.2024, pričom tento dátum vyjadruje deň odkedy skutočne v C. trvalo byva. Následne žalobkyňa vo svojom vyjadrení poukázala na § 3 ods. 1 prvá veta zákona č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky. Uvedený zákon podľa žalobkyne definuje trvalý pobyt občana iba od miesta jeho stáleho bydliska a aj to iba spravidla. So zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov súdom zákon nespája miesto jeho trvalého pobytu. Prihlásenie žalobkyne na trvalý pobyt preto nebol protiprávnym konaním. Ustanovenie § 3 ods. 1 prvej vety zákona č. 253/1998 Z.z. definuje trvalý pobyt občana nezávisle od toho, ktoré miesto je v registri obyvateľov Slovenskej republiky uvedené. Občan ohlasuje miesto svojho trvalého pobytu a nie opačne, to znamená, že miestom trvalého pobytu je miesto, ktoré ohlásil. Potvrdenie obce o trvalom pobyte občana je jedným z dôkazov o trvalom pobyte, nie však jediným a výlučným a potvrdenie o trvalom pobyte je verejnou listinou, ktorá pripúšťa dôkaz opaku. Okrem uvedeného podľa ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z.z. prihlásenie občana na trvalý pobyt má evidenčný charakter a žalovaná si preto s potvrdením obce Kanianka o trvalom pobyte žalobkyne zo dňa 18.11.2024 môže naložiť podľa vlastného uváženia. Žalobkyňa navrhuje, aby súd na túto časť vyjadrenia žalovanej neprihliadol. Žalobkyňa v ďalšej časti svojho vyjadrenia poukázala na to, že právny poriadok Slovenskej republiky nepozná pojem účelového právneho úkonu. Účelovosť právneho úkonu nepatrí medzi podmienky, ktoré by zakladali neplatnosť právneho úkonu, preto žalobkyňa navrhuje, aby súd neprihliadol ani na túto časť vyjadrenia žalovanej. Nedostatok podpisu otca žalobkyne na žiadosti žalobkyne o prijatie na základné vzdelávanie prestupom podľa § 28d školského zákona nie je podľa žalobkyne dôvodom na zamietnutie žiadosti. Prvostupňový správny orgán bol podľa žalobkyne povinný podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku si obstarat' súhlas otca žalobkyne sám, čo napriek svojmu tvrdeniu podľa žalobkyne nevykonal. V administratívnom spise prvostupňového správneho orgánu, ktorý si vyžiadala zákonná zástupkyňa žalobkyne, sa nenachádza písomne vyjadrenie otca žalobkyne ani úradný záznam o údajnom telefonickom kontakte prvostupňového správneho orgánu s otcom žalobkyne. Ako dôkaz žalobkyňa k vyjadreniu predložila kópiu spisu Spojenej školy Nitrianske Pravno č. ZŠ 03-03/2024. Ak druhý rodič nesúhlasí s prijatím svojho maloletého dieťaťa do školy, má možnosť využiť známe právne prostriedky nápravy, čo podľa žalobkyne jej otec neurobil. Na základe uvedeného žalobkyňa trvala na svojom žalobnom návrhu v celom rozsahu.

7. Žalovaná v duplike zo dňa 02.09.2025 uviedla, že trvá na svojom stanovisku, že matka žalobkyne účelovo a bez súhlasu otca žalobkyne, ktorému bola maloletá žalobkyňa súdnym rozhodnutím zverená do osobnej starostlivosti, zmenila trvalé bydlisko žalobkyne a podala žiadosť o jej prijatie na základné vzdelávanie do Spojenej školy v Nitrianskom Pravne prestupom. Žalovaná v tejto súvislosti zároveň uviedla, že matka žalobkyne nezabezpečila, aby žalobkyňa navštevovala Základnú školu v Kanianke, na ktorú bola riadne prijatá a táto od novembra 2024 až do konca júna 2025, t.j. do skončenia školského roka vôbec nechodila do základnej školy. K tvrdeniu žalobkyne, že nedostatok podpisu otca žalobkyne nie je dôvodom na zamietnutie žiadosti o prestup, žalovaná poukázala, že ustanovenie § 28d školského zákona upravuje predprimárne vzdelávanie v materskej škole a nie v základnej škole. Rozhodovanie o prestupe žiaka v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole upravuje ustanovenie § 31 ods. 1 školského zákona, ktoré jednoznačne stanovuje, že o prestupe žiaka rozhoduje rozhodnutím o prijatí žiaka prestupom riaditeľ základnej školy, do ktorej sa žiak hlási a aj

na tento prípad sa musí aplikovať ustanovenie § 144a školského zákona, ktorý jednoznačne upravuje, že na podaniach týkajúcich sa výchovy a vzdelávania, o ktorých sa rozhoduje v správnom konaní, sa vyžaduje podpis oboch zákonných zástupcov dieťaťa, ak § 144a ods. 2 školského zákona neustanovuje inak. V súlade s citovaným ustanovením školského zákona bolo teda podľa žalovanej povinnosťou matky žalobkyne pri podávaní žiadosti o prestup žalobkyne na základné vzdelávanie si zadovážiť súhlas otca žalobkyne, alebo preukázať správne orgánu, že je tu niektorá z okolností upravených v § 144a ods. 2 školského zákona, kedy sa podpis druhého z rodičov nevyžaduje. Tvrdenie žalobkyne o tom, že prvostupňový správny orgán si mal obstarat' súhlas otca žalobkyne sám, považuje žalovaná za zavádzajúce. Žiadosť o prestup žalobkyne na inú základnú školu podala matka žalobkyne, preto podľa žalovanej bola práve matka žalobkyne povinná dodržať všetky ustanovenia hmotnoprávneho predpisu (školský zákon), upravujúce podávanie žiadostí týkajúcich sa výchovy a vzdelávania. Správny poriadok v ustanovení § 32 ods. 1 ukladá správne orgánu len povinnosť presne a úplne zistiť skutkový stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Žalovaná v tejto súvislosti uviedla, že riaditeľka Spojenej školy v Nitrianskom Pravne ako prvostupňový správny orgán pred vydaním rozhodnutia zisťovala stanovisko otca žalovanej, k podanej žiadosti o prestup na inú školu, pričom otec žalobkyne jednoznačne vyjadril nesúhlas s prestupom svojej dcéry na Spojenú školu do Nitrianskeho Pravna, čo následne písomne zdokladoval listom zo dňa 20.11.2024, ktorý sa nachádza v administratívnom spise. Podľa žalovanej v žiadnom prípade nebolo povinnosťou riaditeľky Spojenej školy v Nitrianskom Pravne presvedčať otca žalobkyne, aby súhlasil s prestupom, ako to prezentuje právny zástupca žalobkyne vo svojom vyjadrení zo dňa 28.08.2025. Na základe uvedeného žalovaná konštatovala, že tak prvostupňový správny orgán, ako aj odvolací správny orgán, mali náležite zistený skutkový stav potrebný pre ich rozhodnutia a navrhla, aby Správny súd v Banskej Bystrici podanú žalobu v súlade s ustanovením § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú.

Právny rámec

8. Podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

9. Podľa § 5 ods. 3 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení účinnom ku dňu vydania rozhodnutia (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“) riaditeľ základnej školy vykonáva štátnu správu v prvom stupni. Rozhoduje o prijatí žiaka prestupom.

10. Podľa § 38 ods. 5 zákona o štátnej správe v školstve na rozhodovanie podľa § 5 ods. 3 okrem pokarhania riaditeľom školy a pochvaly riaditeľom školy, § 5 ods. 4 okrem pokarhania riaditeľom školy, podmieneného vylúčenia a pochvaly riaditeľom školy, § 5 ods. 14, § 6 ods. 4 a 5, § 8 ods. 2 druhej vety, § 9 ods. 5, § 10 ods. 5, 6 a 9, § 14 ods. 4, ods. 6 písm. b), § 16 až 18 a § 37a sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

11. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“) prvej a druhej vety školského zákona v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole môže žiak základnej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia prestúpiť do inej základnej školy. O prestupe žiaka rozhoduje rozhodnutím o prijatí žiaka prestupom riaditeľ základnej školy, do ktorej sa žiak hlási.

12. Podľa § 144 ods. 5 školského zákona zákonný zástupca má právo vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy.

13. Podľa § 144a ods. 1 školského zákona na podaniach týkajúcich sa výchovy a vzdelávania, o ktorých sa rozhoduje v správnom konaní, sa vyžaduje podpis oboch zákonných zástupcov dieťaťa alebo neploletého žiaka, ak odsek 2 neustanovuje inak.

14. Podľa § 144a ods. 2 školského zákona podpis oboch zákonných zástupcov dieťaťa alebo nepľnoletého žiaka podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak

a) jednému z rodičov bol obmedzený alebo pozastavený výkon rodičovských práv a povinností vo veciach výchovy a vzdelávania dieťaťa, ak jeden z rodičov bol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností vo veciach výchovy a vzdelávania dieťaťa, alebo ak spôsobilosť jedného z rodičov na právne úkony bola obmedzená,

b) jeden z rodičov nie je schopný zo zdravotných dôvodov podpísať sa, alebo

c) vec neznesie odklad, zadováženie súhlasu druhého rodiča je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou a je to v najlepšom záujme dieťaťa.

15. Podľa § 144a ods. 3 školského zákona rozhodnutia, ktoré sa týkajú výchovy a vzdelávania, vydané podľa Správneho poriadku sa doručujú obom zákonným zástupcom dieťaťa alebo nepľnoletého žiaka. Ak je v podaní uvedená doručovacia adresa len jedného zákonného zástupcu, nepovažuje sa to za nedostatok podania. Ak je v podaní uvedená doručovacia adresa len jedného zákonného zástupcu, riaditeľ školy nie je povinný druhú doručovaciu adresu zisťovať a rozhodnutie sa doručuje len na známu doručovaciu adresu. Ak majú obaja zákonní zástupcovia rôznu doručovaciu adresu, rozhodnutie sa doručuje každému zákonnému zástupcovi osobitne.

16. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 35/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 35 zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

19. Podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Posúdenie veci správnym súdom

20. Správny súd bez nariadenia pojednávania za splnenia procesných podmienok podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s úpravou podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP a contrario, keď účastníci konania jeho nariadenie nežiadali a správny súd nepovažoval nariadenie pojednávania za potrebné, pričom deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle súdu, po oboznámení s obsahom administratívneho spisu, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej ako aj prvostupňového rozhodnutia vrátane postupu, ktorý vydaniu predmetných rozhodnutí vychádzal, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia žalovanej (§ 135 ods. 1 SSP), rešpektujúc nastúpené účinky koncentrácie rozsahu a dôvodov žaloby v zmysle úpravy § 183 SSP, viazaný žalobnými bodmi (§ 134 ods. 1 SSP), dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto správnu žalobu žalobkyne zamietol z nasledovných dôvodov:

21. Rozhodnutím riaditeľky Spojenej školy – Základná škola s materskou školou – N. E. D., J. XXX/XX, L. M., ako riaditeľky základnej školy, bola žalobkyňa neprijatá prestupom na základné vzdelávanie v základnej škole, pretože otec žalobkyne vyjadril výslovný nesúhlas s prestupom na inú školu. Súčasne riaditeľka základnej školy poukázala na to, že ak dôjde medzi rodičmi k nezhode o tom, čo je skutočný záujem maloletého dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Keďže v danom prípade podľa riaditeľky základnej školy ako orgánu verejnej správy nižšieho stupňa nedošlo k dohode rodičov o tejto podstatnej skutočnosti, môže jeden z rodičov žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu súdom. Proti tomuto rozhodnutiu riaditeľky základnej školy podala odvolanie zákonná zástupkyňa (matka) žalobkyne, o ktorom rozhodla žalovaná ako odvolací orgán

tak, že rozhodnutie riaditeľky základnej školy o neprijatí žalobkyne prestupom na základné vzdelanie potvrdila. Žalovaná v rozhodnutí o odvolaní poukázala na ustanovenie § 35 zákona o rodine a rovnako ako orgán verejnej správy nižšieho stupňa poukázala na to, že ak dôjde medzi rodičmi k nehode o tom, čo je skutočný záujem maloletého dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd a jeden z rodičov môže iniciovať súdne konanie, v ktorom bude žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča s prestupom maloletého dieťaťa na inú školu súdom.

22. Správny súd v tomto správnom súdnom konaní konal s otcom žalobkyne ako s ďalším účastníkom konania podľa § 32 ods. 3 písm. a) SSP, pretože žalovaná ako aj prvostupňový orgán konali v priebehu administratívneho konania s otcom ako zákonným zástupcom maloletej žalobkyne. Vzhľadom na to, že otec maloletej žalobkyne ako zákonný zástupca bol účastníkom administratívneho konania o prijatie žalobkyne prestupom na základné školské vzdelávanie v základnej škole a že príprava na budúce povolanie, ktorej súčasťou je aj plnenie povinnej školskej dochádzky, patrí medzi podstatné veci týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností a rodičovské práva a povinnosti v zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o rodine majú obaja rodičia, patrí otcovi maloletej žalobkyne v tomto správnom súdnom konaní postavenie ďalšieho účastníka konania podľa § 32 ods. 3 písm. a) SSP. Otec na výzvu súdu na vyjadrenie sa k žalobe zostal v konaní nečinný.

23. V zmysle čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na vzdelanie a školská dochádzka je povinná, ktorej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon. Žalobkyňa má ústavné právo na vzdelanie a súčasne je povinná zúčastňovať sa povinnej školskej dochádzky v rozsahu (dĺžka po vekovú hranicu) určenom školským zákonom. Teda žalobkyňa sa správnu žalobou domáha ochrany svojho ústavného práva na vzdelanie v rámci povinnej školskej dochádzky, do ktorého malo byť podľa žalobkyne zasiahnuté napadnutým rozhodnutím ako aktom vydaným v oblasti verejnej správy, preto žalobkyňa je aktívne procesne legitimovaná na podanie tejto správnej žaloby. Využívanie práva na vzdelanie zahŕňa aj slobodu voľby pri výbere príslušného vzdelávacieho zariadenia buď oprávnenou osobou, prípadne jej rodičmi, alebo inými zákonnými zástupcami maloletého.

24. Rodičia podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky majú právo na starostlivosť o deti a o ich výchovu a dieťa má ústavné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právo a povinnosť rodičov vychovávať svoje maloleté dieťa v sebe zahŕňa starostlivosť o komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa (duševný, fyzický, rozumový, mravný, citový), o jeho nadanie, fyzické schopnosti, o výchovu zameranú na posilnenie úcty a rešpektu k rodičom, k ľudským a základným právam iných osôb, k svojmu národu a iným národnostiam, ako i rozhodovať v mene dieťaťa, kým nie je schopné samo vystupovať vo vlastnom mene. Právo a povinnosť vychovávať maloleté deti zaberá v hierarchii rodičovských práv najvyššiu priečku. Táto výchova a starostlivosť má byť dôsledná a sústavná a pri jej výkone smú rodičia zo svojho osobitého právneho postavenia používať primerané výchovné prostriedky s cieľom donútiť dieťa plniť si svoje povinnosti, a tým spolupracovať pri jeho výchove. Maloleté deti si totiž vyžadujú osobitnú ochranu, či už v oblasti súkromného práva alebo v oblasti verejného práva, vzhľadom na svoj stav, postupný vývin, na schopnosť samostatne sa rozhodovať a spravovať svoje veci. Hlavná zodpovednosť za starostlivosť a výchovu detí bola od nepamäti na rodičoch. Rodina je základnou istotou, kde by mali byť dieťaťu uznané jeho práva a rodičia by mali dieťaťu pre dobrý rozvoj poskytnúť plnohodnotné prostredie s dostatočným množstvom podnetov a dostatočnými materiálnymi prostriedkami pre vývin dieťaťa. Podobne Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývin dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Z ust. § 28 ods. 2 zákona o rodine vyplýva, že rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia v rovnakom rozsahu, pokiaľ niektorý z nich nebol v týchto právach obmedzený, alebo mu neboli odňaté, či pozastavené (čo však nie je daný prípad). Obsahom týchto práv a povinností je starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, jeho zastupovanie a správa majetku, pričom rodičia vždy musia postupovať pri ich výkone tak, aby chránili záujmy svojho maloletého dieťaťa. Zákon o rodine rozlišuje medzi tzv. bežnými vecami súvisiacimi s výkonom rodičovských práv a povinností a podstatnými vecami. „Výkon rodičovských práv a povinností nie je závislý od skutočnosti, či sú rodičia maloletého manželia alebo nie, a ani od skutočnosti, či spolu žijú alebo nežijú, resp. či jeden z nich žije s dieťaťom v spoločnej domácnosti a druhý nie. Rodičia sú pri ich výkone zásadne rovnoprávni. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo na starostlivosť oboch rodičov. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, musia vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada spoločnej zodpovednosti rodičov za výchovu a vývoj dieťaťa s cieľom zabezpečiť ochranu jeho najlepších záujmov.

Zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov nestráca druhý rodič žiadnu časť výkonu rodičovských práv.“ (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/155/2023 zo dňa 31.10.2013).

25. Z ustanovenia § 35 zákona o rodine vyplýva, že pri podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností sú rodičia povinní sa dohodnúť. Podstatným rozhodnutím vo veci maloletého dieťaťa treba rozumieť také rozhodnutie rodiča, ktoré svojim obsahom a dôsledkami výrazne zasahuje do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča a súčasne má výrazný vplyv na záujem samotného dieťaťa. Pri rozhodovaní rodičov o bežných veciach, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, sa nevyžaduje dohoda rodičov (i keď sa predpokladá), a každý z rodičov môže vykonávať v týchto bežných veciach rodičovské práva a povinnosti sám a prijímať v týchto veciach rozhodnutia bez vyžadovania súhlasu druhého rodiča. Pokiaľ však ide o podstatné veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností, a to aj keď rodičia nežijú spolu a dieťa je zverené jednému z nich do osobnej starostlivosti, sa vyžaduje, aby sa rodičia dohodli a pokiaľ to nie je možné, ktorýkoľvek z rodičov je oprávnený podať návrh na súd, kedy bude dohoda rodičov o tejto podstatnej veci, ku ktorej rodičia nemôžu dospieť, v zmysle ustanovenia § 35 zákona o rodine nahradená autoritatívnym rozhodnutím súdu. Ustanovenie § 35 zákona o rodine tak umožňuje rodičom obrátiť sa na súd v prípade, že sa nedohodnú o tzv. podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností. Čo sa zo zákona považuje za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností zákon o rodine uvádza iba demonštratívne. Uvedený výpočet (vystaňovanie maloletého dieťaťa do cudziny, správa majetku maloletého dieťaťa, štátne občianstvo maloletého dieťaťa, udelenie súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, o príprave na budúce povolanie) však aspoň sčasti objasňuje charakter podstatných vecí súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností práve prostredníctvom uvedených príkladov. Z uvedeného je nepochybné, že výber základnej školy na plnenie povinnej školskej dochádzky maloletého dieťaťa, resp. jeho zmena, je podstatnou otázkou, o ktorej sa musia rodičia dohodnúť a pri nezhode rodičov, súd na návrh jedného z nich po vykonanom dokazovaní o uvedenej otázke autoritatívne rozhodne. Právo na výber školy a typu školy, právo na takú výchovu a vzdelávanie, ktoré najviac zodpovedá individuálnym schopnostiam a záujmom detí patrí rodičom dieťaťa.

26. Právna úprava prijatia žiaka na základné vzdelávanie v základnej škole pri plnení povinnej školskej, resp. aj prestupu dochádzky plne rešpektuje tak ústavné právo (maloletého) dieťaťa na vzdelanie ako aj ústavné právo rodiča dieťaťa na starostlivosť a výchovu o dieťa. Druhé ústavné právo má svoj prejav v tom, že na podaniach týkajúcich sa výchovy a vzdelávania musia byť podpisy oboch zákonných zástupcov dieťaťa a že rozhodnutia, ktoré sa týkajú výchovy a vzdelávania sa doručujú obom zákonným zástupcom dieťaťa. Inými slovami pre uplatnenie práva maloletého dieťaťa na výchovu a vzdelávanie je potrebný súhlasný prejav vôle oboch zákonných zástupcov maloletého dieťaťa a rozhodnutie vydané v konaní, ktorého predmetom je výchova a vzdelávanie dieťaťa, sa doručuje obom zákonným zástupcom, teda účastníkom konania sú obaja zákonní zástupcovia maloletého dieťaťa. Na druhej strane ústavné právo dieťaťa na vzdelanie je chránené tým, že v prípade nezhody medzi zákonnými zástupcami v otázkach výchovy a vzdelávania maloletého dieťaťa, o spornej otázke medzi zákonnými zástupcami autoritatívne rozhodne súd, teda aby dieťa malo garantované faktické uplatnenie ústavného práva na vzdelanie aj v prípade nezhody medzi jeho zákonnými zástupcami o tejto otázke.

27. Správny súd konštatuje, že jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutí, opatrení, iných zásahov alebo nečinnosti orgánov verejnej správy je v medziach rozsahu a dôvodov podanej správnej žaloby posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia alebo uplatnenie iného správneho aktu alebo postupu, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie alebo opatrenie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho jeho vydaniu. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia súd vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva. Správny súd vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúvanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 119 ods. 1 SSP). Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či správne

orgány splnili povinnosti stanovené zákonom (napr. R 60/2000). Súdny prieskum v predmetnej veci nie je absolútny, ale je limitovaný žalobnými bodmi, teda namietanými skutkovými a právnymi dôvodmi tvrdenej nezákonnosti napadnutého rozhodnutia, uplatnenými žalobcom v lehote na podanie správnej žaloby. Na neskôr uplatnené žalobné body napr. v replike, resp. prednesené na pojednávaní správny súd neprihliada.

28. Úlohou správneho súdu v tomto správnom súdnom konaní nebolo rozhodnúť o tom, na v akej základnej škole má žalobkyňa plniť povinnú školskú dochádzku, ani zisťovať najlepší záujem žalobkyne ako maloletého dieťaťa a už vôbec nie rozhodnúť o nezhode rodičov o príprave žalobkyne na budúce povolanie ako podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností podľa § 35 zákona o rodine. Predmetom tohto správneho súdneho konania bolo výlučne posúdiť, či napadnuté rozhodnutie v spojení s rozhodnutím orgánu verejnej správy nižšieho stupňa je zákonné, tzn. či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie alebo opatrenie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

29. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré správnu žalobou napadnutému rozhodnutiu žalovanej predchádzalo, správny súd konštatuje, že pri ich vydávaní neboli porušené žiadne hmotnoprávne ako aj procesnoprávne predpisy upravujúce rozhodovanie riaditeľa základnej školy o prijatí žiaka prestupom na základné vzdelávanie v základnej škole. Riaditeľka základnej školy postupovala zákonne, ak si vyžiadala stanovisko otca ako zákonného zástupcu maloletej žalobkyne, keďže v žiadosti o prijatie žiaka prestupom podanej zákonnou zástupkyňou žalobkyne zo dňa 12.11.2024 absentoval súhlasný prejav vôle otca ako zákonného zástupcu žalobkyne s prestupom žalobkyne na základné vzdelávanie v základnej škole (Spojená škola – Základná škola s materskou školou – N. E. D., J. XXX/XX, L. M.). Keďže otec maloletej žalobkyne ako jej zákonný zástupca vyjadril výslovný nesúhlas s prestupom žalobkyne na základné vzdelávanie, riaditeľka základnej školy vec správne právne posúdila a žalobkyňu neprijala prestupom na základné vzdelávanie v základnej škole. Rovnako žalovaná ako odvolací orgán rozhodla zákonne, ak rozhodnutie riaditeľky základnej školy o neprijatí žalobkyne na základné vzdelávanie v základnej škole potvrdila z rovnakých dôvodov ako bolo rozhodnuté riaditeľkou základnej školy o neprijatí žalobkyne prestupom na základné školské vzdelávanie v základnej škole. V záhlaví oboch rozhodnutí sú špecifikované právne predpisy, na základe ktorých bolo rozhodnutie vydané. Správny súd zistil, že obsahom administratívneho spisu je písomné stanovisko otca ako súčasť administratívneho spisu, a teda žalobná námietka, že sa uvedené podanie nenachádza v administratívnom spise je nedôvodná.

30. Ako obiter dictum správny súd zvyrazňuje právo zákonnej zástupkyne žalobkyne iniciovať súdne konanie o nahradenie súhlasu druhého rodiča ako zákonného zástupcu s prestupom žalobkyne na základné vzdelávanie v základnej škole (Spojená škola – Základná škola s materskou školou – N. E. D., J. XXX/XX, L. M.) na príslušnom súde podľa § 35 zákona o rodine. Jedine súd oprávnený rozhodnúť v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa § 111 písm. h) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov je príslušný rozhodnúť o tejto veci žalobkyne ako maloletého dieťaťa, na ktorej sa rodičia ako zákonní zástupcovia nevedia dohodnúť.

31. O náhrade trov konania rozhodol správny súd tak, že žalobkyňa, ktorá úspech v konaní nemala, súd pri aplikácii § 167 ods. 1 a contrario SSP právo náhradu trov konania nepriznal. Rovnako správny súd nepriznal náhradu trov ani žalovanej podľa § 168 SSP a contrario, keďže v okolnostiach prípadu nezhliadol danosť výnimočných dôvodov pre priznanie náhrady trov konania žalovanej ako orgánu štátnej správy, keďže obec ako školský úrad vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol riaditeľ materskej školy alebo riaditeľ základnej školy a zároveň v predmetnej veci sa jednalo o výkon prenesenej štátnej správy (§ 6 ods. 1 a 5 zákona o štátnej správe v školstve). Súd nepriznal náhradu trov ani ďalšiemu účastníkovi konania v zmysle § 169 SSP a contrario, pretože neboli splnené podmienky na jeho aplikáciu. Nevznikli mu totiž trovy v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú by mu explicitne uložil správny súd.

32. Rozhodnutie správneho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.
Rozhodnutie správneho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu, prostredníctvom správneho súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Kasačnú sťažnosť možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správny súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.